

SAKSGANG		
Styre, utval, komite m.m.	Møtedato	Saksnr
MULTEK-utvalet	04.02.2016	019/16
MULTEK-utvalet	09.02.2016	034/16
Kommunestyret	22.02.2016	021/16

Avgjerd av: Kommunestyret Saksbehandlar: Bjørn Aurlien	Objekt: Arkiv: S11	Arkivsaknr.: 16/55-2
---	-------------------------------------	--------------------------------

Uttale til konsesjonssøknad - Solheim kraftverk

Vedlegg:

Dok.nr   Tittel på vedlegg
264237   Kart Solheim

Oppsummering:

Det er ei nasjonal målsetting å auke produksjonen av fornybar energi. Gloppen kommune har naturressursar som kan utnyttast med moderate naturinngrep, og har så langt sett positivt på dei fleste prosjekta som har vore sendt på høyring.

Rådmannen ser ei utbygging av Solheim kraftverk som relativt lite konfliktfylt, men stiller spørsmål ved om prosjektet er økonomisk forsvarleg.

Bakgrunn for saka:

NVE har lagt konsesjonssøknad for bygging av Solheim kraftverk ut til offentleg gjennomsyn med merknadsfrist 18.03.2016

Saksutgreiing:

Solheim kraftverk AS er eit privateigd aksjeselskap under stifting, eigd av dei 14 grunneigarane på Solheim som har fallrett i Storelva. Selskapet står som søkjar og vil stå for utbygging og drift av Solheim kraftverk.

Kraftverket er planlagt med inntak i Solheimsvatnet på kote 318. Her er tenkt ein om lag 3 meter høg betongdam som blir plastra med naturstein. Her har vore damanlegg frå før 1900 som det er restar etter, og Solheimsvatnet har vore brukt som reguleringsmagasin for drift av sagbruk, kvernhus og liknande. Dammen vart forsterka tidleg på 1950-talet, og det vart bygd kraftstasjon ved Storfjorden. Denne vart nedlagt då GEV bygde kraftlinje gjennom området, og dammen vart øydelagt på 1960-talet. Dette førte til lågare vasstand i vatnet, som søkjar meiner har vore negativt mellom anna for fiskebestanden i vatnet. Dei søker nå om å på nytt få bruke vatnet som reguleringsmagasin mellom kt. 318 og 319,5. Dette er sjølvstakt gunstig for å dempe dei store svingingane i vassføringa, men dei meiner også det vil vere gunstig for fiskebestanden i vatnet.

Frå dammen går vatnet i ein kort open kanal til inntaket. På vedlagt kart er vist korleis røyrgata er tenkt plassert i terrenget. Den ligg rimeleg flatt dei første 400 metrane og svingar her etter kvart vekk frå elva før den går ned lia mot kraftstasjonen ved Storfjorden. Bortsett

frå det siste partiet på begge sider av fv. 615 ligg kraftgata i terreng med moderat helling. Det er lauvskog og furuskog på heile strekninga, med nokre opne myrparti innimellom. Her er parti med grunt vegetasjonsdekke, så røyrkata med diameter 60cm vil ligge dels i fjellgrøft og dels i lausmassegrøft.

Det går veg til Solheimsstøylen som krysser elva på to plassar. Frå denne må ein ruste opp om lag 200 meter av ein eksisterande vegarm og bygge om lag 300 meter ny veg fram til inntaket. Det er også ønskje om å behalde øvre delar av anleggsvegen langs røyrkata som permanent skogsveg etter utbygginga. Vidare vil det vere behov for å bygge om lag 300 meter veg fram til kraftstasjonen.

Kraftstasjonen blir plassert om lag 200 meter sørvest for utløpet av elva ved Storfjorden på kote 127, nær den gamle kraftstasjonsbygningen. Her vil det bli ein enkel kraftstasjonsbygning på om lag 50 m², med ein turbin med installert effekt på 1,2 MW. Forventa middel årsproduksjon er 1,40 GWh vinterkraft og 2,34 GWh sommarkraft, til saman 3,74 GWh. Slukeevna er på 820 l/s, eller om lag 2.0x middelvassføring. Det er planlagt minstevassføring på 15 l/s 1/5 – 30/9 og 10 l/s 1/10 -30/4 som samsvarer med 5-persentil vassføring.

Tilknytning til eksisterande 22 kV-kraftlinje er planlagt via 400 m nedgravd jordkabel opp til eksisterande trafo om lag der fylkesvegen kryssar elva. 22kV-linja har tilstrekkeleg kapasitet til å ta i mot produksjonen, og det kan av orienteringa frå SFE Nett som er vedlagt søknaden sjå ut som om dette prosjektet ikkje vil vere avhengig av at Gjengedal kraftverk og ny 132kV-linje blir etablert.

Økonomiske konsekvensar for kommunen:

Utbyggingskostnadene er kalkulert til om lag 16 mill. som gir ein utbyggingspris på 4,26 kr/kWh. Dette er ein svært høg utbyggingspris samanlikna med småkraftverk som så langt er etablert i kommunen. Søkjar meiner tiltaket vil gi samfunnsmessige fordelar gjennom miljøvenleg kraftproduksjon og tilleggsinntekter til grunneigarane, og gjennom det trygge framtidig busetnad i bygda.

Det ligg ikkje ved ei økonomisk analyse av utbygginga, eller ei stipulering av skatteinntektene til kommunen.

Rådmannen si vurdering:

Kommunestyret har vedteke følgjande retningslinjer for kommunen si behandling av søknader om småkraftverk:

Gloppen kommunestyre er positive til at det kan byggast ut småkraftverk i kommunen. Før kommunestyret tek avgjer til den einskilde søknad skal kommunestyret vurdere:

- *Visuelt inntrykk etter utbygging*
- *Innverknad på det tradisjonelle landbruket (resipient, flaum m m)*
- *Tilhøvet til anna næring (t. d turistnæring, utmarksnæring)*
- *Naturinngrep ved utbygging*
- *Den samla utbygging i området*
- *Kraftlineføring*
- *Kor stor del av vassdraget som er tenkt utnytta*
- *Økonomi*
- *Eigarskap*

Det vil normalt ikkje bli tilrådd utbygging i område som det allereie er lagt vernerestriksjonar på.

1. Visuelt inntrykk etter utbygging

Her er frå før restar etter eit gammalt damanlegg, og ei nybygging vil neppe vere dårlegare estetisk. Reguleringsmagasin kan vere negative visuelt, men ei reguleringshøgde på 1,5 meter er ikkje meir enn ein del vatn har som naturleg variasjon. Ny kraftstasjonsbygging i tradisjonell byggestil ved Storfjorden vil estetisk vere finare enn betongklossen som utgjør kraftstasjonen frå -50-talet, og terrenginngrep i rørtraseen vil vere mest synlege i anleggsperioden og ein del år framover. Skogsveggar ville det kunne vorte gitt løyve til etter landbruksvegforskrifta uansett. Elva renn i stor grad gjennom skogsområde og er lite synleg for folk flest. Det er ein foss, eller eit svært bratt stryk, rett opp forbi øvste bustadhuset. Denne vil store delar av året får redusert opplevingsverdi, men dette er ikkje eit profilert fossefall som særleg mange andre enn grunneigarane har eit forhold til. Ulike vassføringar er dårleg illustrert i søknaden, og det er difor ikkje heilt enkelt å ta stilling til korleis minstevassføringa på sommaren vil sjå ut.

2. Innverknad på det tradisjonelle landbruket (resipient, flaum m.m.)

Dette er truleg eit lite relevant punkt, bortsett frå at inntekter frå kraftproduksjon kan styrke næringsgrunnlaget på bruka og dermed vere positivt for landbruket.

3. Tilhøve til anna næring (t.d. turisme, utmarksnæring)

Her er lite anna næring enn landbruk på Solheim. Rådmannen kjenner ikkje til turistsatsing eller anna utmarksnæring knytt til utbyggingsområdet, og området er truleg lite brukt til allment friluftsliv. Sysselsettingseffekt i anleggsperioden er nemnt som ei positiv effekt av utbygginga. Effekten lokalt vil vere avhengig av kor mange kraftverk som får konsesjon og kor mykje som skal realiserast på same tid.

4. Naturinngrep

Det meste av dette er omtalt under pkt. 1. Konklusjonen frå konsekvensvurderinga for biologisk mangfald er at tiltaket vil ha middels negativ verknad på biologisk mangfald. Det er særleg fråføring av vatn frå elva som er vurdert som negativt, både for sårbare naturtyper langs elva, for arter som fossefall, og for fisk i nedste delen av elva. Det ligg ikkje føre ein eintydig konklusjon på verknaden av regulering av vatnet, auka tilgang på beiteområde vil vere positivt, medan hyppig vassstandsregulering vil vere negativt. Inngrepet i røytraseen vil vere negativt i anleggsfasen men i liten grad ha varig verknad.

5. Samla utbygging i området

NVE har sendt på høyring 12 småkraftsaker i Gloppen samtidig og ber spesielt om at samla belastning av utbyggingane blir vurdert.

Storfjorden er regulert (Sagefossen kraftverk), men rådmannen har vanskar med å sjå at det har særleg mykje å seie for denne utbygginga. Ned mot Storfjorden er det frå før bygd to kraftverk, Skogheim kraftverk og Heimseta kraftverk. Desse ligg 6-7 kilometer nordaust for Solheim. Haugaelva kraftverk som er søkt om å bygge nå ligg 4-5 kilometer austover på andre sida av Storfjorden.

Kommunestyret har ikkje gitt nærare kriterier for kva som skal ligge i ei vurdering av samla belastning. Rådmannen meiner at dei nemnte tiltaka i liten grad verkar inn på kvarandre, og kan ikkje sjå at samla utbygging skal vere avgjerande.

6. Kraftlinjeføring
Nedgraving av 400 m kabel fram til eksisterande trafo er neppe avgjerande i denne saka
7. Kor stor del av vassdraget som er tenkt utnytta
Slukeevne på 2,0x middelvassføring er ei ganske normal utnytting. Brukstil på kraftverket er i gjennomsnitt rekna til 3318 timar, eller drøyt 4,5 månader drift med full yting pr. år. Vassføringskurver vedlagt søknaden viser at det i store delar av året vil gå berre minstevassføring i elva. Det blir langt mindre variasjon, færre vassføringstoppar og mindre toppar. Det er likevel som nemnt tidlegare vanskeleg å få eit klart bilete av konsekvensane av redusert vassføring eller om minstevassføringa er stor nok.
8. Økonomi
Utbyggingspris på 4,26 kr/kWh er svært høgt, og rådmannen stiller spørsmål ved om dette er ei fornuftig og forsvarleg investering med dagens kraftprisar.
9. Eigarskap
Utbyggar er eit heileigd grunneigarstyrt aksjeselskap, men selskapet vil vere fritt omsetteleg. Det er difor vanskeleg å legge avgjerande vekt på eigarskapen.

Det er ingen vernerestriksjonar på det aktuelle vassdraget.

RÅDMANNEN SI TILRÅDING:

Gloppen kommunestyre er usikker på økonomien i utbygginga av Solheim kraftverk. Søknaden gir ikkje eit fullgodt bilete av konsekvensane av redusert vassføring i elva, men kommunestyret har elles ikkje vesentlege innvendingar mot at det blir gitt konsesjon.

04.02.2016 MULTEK-UTVALET

019/16 VEDTAK:

Saka blir utsett til nytt møte den 9. februar 2016.

Vedtaket var samrøystes.

09.02.2016 MULTEK-UTVALET

Framlegg frå **Mariel Eikeset Koren (MDG)**:

Gloppen kommunestyre viser til rådmannen si saksutgreiing og til dei naturverdiane som eit slikt inngrep går utover og rår NVE til å ikkje gje konsesjon.

Framlegget fekk ei røyst og fall.

Framlegg frå **Arnar Kvernevik (Ap)**:

Gloppen kommunestyre kan ikkje sjå at tiltaket truar viktige naturverdiar eller er i strid med andre interesser og har ikkje innvendingar mot at det vert gjeve konsesjon for bygging av Solheim kraftverk. Solheim kraftverk er det einaste nye kraftverket i Hyen som ikkje er avhengig av ny kraftline frå Gjengedal.

034/16 VEDTAK:

Framlegget frå Arnar Kvernevik vart innstilt mot ei røyst.

22.02.2016 KOMMUNESTYRET

Framlegg frå **Mariel Eikeset Koren (MDG)**:

Gloppen kommunestyre viser til rådmannen si saksutgreiing, men meiner utbygging av Solheim kraftverk ikkje vil utløyse store samfunnsmessige gevinstar som veg opp for nedbygginga av urøyvd natur. Kommunestyret rår mot å gje konsesjon for bygging av Solheim kraftverk, på grunn av den negative påverknaden eit slikt inngrep vil ha på sårbare naturtypar langs elva.

Det vart røysta slik:

1. Framlegget frå Mariel Eikeset Koren, som fekk ei røyst
2. MULTEK-utvalet si innstilling, som fekk 26 røyster.

021/16 VEDTAK:

Gloppen kommunestyre kan ikkje sjå at tiltaket truar viktige naturverdiar eller er i strid med andre interesser og har ikkje innvendingar mot at det vert gjeve konsesjon for bygging av Solheim kraftverk. Solheim kraftverk er det einaste nye kraftverket i Hyen som ikkje er avhengig av ny kraftline frå Gjengedal.

Vedtaket vart gjort mot ei røyst.